

DEBATA PODWÓRKOWA - TUCZNAWA

Data i miejsce przeprowadzenia konsultacji: 24.06.2017, Stadion UKS Zagłębiak Tuczawa, Dąbrowa Górnicza. Podczas pikniku organizowanego przez Ochotniczą Straż Pożarną w Tuczawie.

Czas trwania: 10:00-12:30

Osoba prowadząca punkt i moderatorzy: Marta Bukowska, Jakub Bukowski, Agnieszka Kostecka, Dawid Bochenek.

Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach: 32 uczestników.

W ramach debaty uczestnicy brali udział w trzech ćwiczeniach:

- **Praca w grupach:** każda z grup uczestników debaty otrzymała te **same 3 pytania dotyczące śródmieścia Dąbrowy Górniczej** – w przeszłości, teraźniejszości i pożądanej przyszłości:
  - *W jakim celu najczęściej zdarza się Wam przyjeżdżać do Centrum Dąbrowy Górniczej?*
  - *W jaki sposób chciał(a)byś tu spędzać czas (a teraz tego brakuje)?*
  - *Co jest do tego potrzebne (infrastruktura, usługi, inne)?*

Mieszkańcy wspólnie omawiali odpowiedzi na pytania. Przebieg dyskusji na bieżąco notował przypisany do grupy moderator.

- **na mapie śródmieścia Dąbrowy mieszkańcy zaznaczali dwa typy miejsc/obiektów miejskich:** zielonym post-itami te, które są dla nich ważne, ciekawe, lubiane

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

a czerwonym te, których brakuje – a więc są propozycją zmiany, wprowadzenia nowego rozwiązania.

- **warsztat projektowy**, którego celem było zaproszenie mieszkańców do wspólnego lub indywidualnego projektowania rozwiązań dla śródmieścia Dąbrowy Górniczej.

Zadanie zostało wykonane zgodnie z zamówieniem. Debata podwórkowa przygotowana została w oparciu o informacje zawarte w „Opracowaniu zbiorczym zawierającym scenariusze działań, które mają być podjęte podczas procesu rewitalizacji terenu objętego projektem „Fabryka Pełna Życia - rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej” przygotowanym przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „STOCZNIA”.

ĆWICZENIE 1

1. Czy spędzacie czas w śródmieściu Dąbrowy Górniczej?

Większość mieszkańców dzielnicy Tucznowa, szczególnie seniorzy, którzy brali udział w konsultacjach rzadko przyjeżdżają do Śródmieścia. Centrum stanowi dla nich najczęściej miejsce robienia większych zakupów bądź punkt przesiadkowy. Podkreślano małą liczbę połączeń komunikacji miejskiej, stanowiącą przyczynę ograniczonej liczby wizyt w Centrum miasta. Osoby w średnim wieku, rodziny z dziećmi oraz osoby młode poza wymienionymi celami przyjazdu do Centrum wymieniali również uczestnictwo w imprezach plenerowych oraz korzystanie z repertuaru Kina Helios.

Najczęściej odwiedzane miejsca to:

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- Przystanki autobusowe na Placu Wolności i po stronie przeciwnej;
- Centrum Handlowe Pogoria;
- Kino Helios;
- Park Hallera podczas imprez plenerowych.

Dawniej uczestnicy konsultacji odwiedzali Centrum w celu przyjazdu do pracy lub spędzania czasu wolnego na deptaku przy ul. 3-go maja. *„Ulica 3- Maja to aktualnie, ulica bankowa. Dobrym pomysłem byłoby przywrócenie tej ulicy dawnej świetności. Z jednej strony budowa Centrum Handlowego Pogoria ożywiła i skupiła życie w Centrum miasta. Z drugiej strony śródmieście poza „Pogorią” wymarło.”*

2. W jaki sposób chcielibyście tu spędzać czas, a teraz tego brakuje?

Druga część dyskusji skupiała się na deficytach Śródmieścia. Uczestnicy konsultacji wskazywali na brak funkcji rozrywkowo-kulturalnych w Centrum Dąbrowy Górniczej. Zrewitalizowane Śródmieście widzieli by jako centrum kulturalno-rozrywkowe, miejsce spotkań towarzyskich, wymiany międzypokoleniowej i integracji mieszkańców miasta, w tym również mieszkańców tzw. „terenów zielonych”. Podkreślano brak rozrywek dla dzieci i młodzieży. Burzliwą wymianę zdań spowodowała uwaga jednego z uczestników na temat utrudnionego poruszania się rowerem po centrum. Większość osób poparła jego zdanie, ale znalazły się osoby według, których wydzielenie ścieżek i pasów rowerowych

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

jest „bez sensu”, ponieważ skutkuje to zmniejszeniem szerokości pasów ruchu samochodowego.

Zdaniem uczestników debaty w Centrum brakuje także profesjonalnego punktu przesiadkowego, dworca autobusowego i kolejowego z dogodnym przejściem podziemnym.

Spore nadzieje uczestnicy warsztatów wiązali z rewitalizacją terenów przemysłowych DEFUM. „Pracowałem niedaleko fabryki, jest to dla mnie ważne i sentymentalne miejsce.

Chciałbym, aby zostało zagospodarowane znowu jako miejsce związane z techniką.

Na przykład poprzez organizację warsztatów dla najmłodszych i nie tylko, aby pokazać jak wyglądały kiedyś zawody i praca w przemyśle.” Pomysł spodobał się innym seniorom:

„Wielu z nas starszych, ma pamiątki z lat młodości, którymi może się podzielić z innym pokoleniem. Takie miejsce byłoby naprawdę dobrym pomysłem. Pokazalibyśmy wam młodym, jak to kiedyś wyglądało”. To właśnie w terenach DEFUM uczestnicy debaty upatrują

szansy ożywienia życia społeczno-kulturalnego miasta. „DEFUM widziałabym jako miejsce spotkań dla osób starszych, które mogą tam spotkać się, spędzić czas, czegoś się nauczyć,

a także centrum sportowo-rozrywkowe. Koncerty, imprezy okolicznościowe. Może również jakieś lokale pod chmurką.” Inna grupa osób odniosła się od tego tak: „Finalnie uzgodniliśmy,

że powinno być to miejsce dla młodych osób, które spędzały by tam swój wolny czas.”

Podsumowując dyskusję wskazano następujące problemy:

- brak obiektów oferujących ogólnodostępne usługi o charakterze kulturalno-rozrywkowym;

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- uboga oferta gastronomiczna;
- brak rynku, miejsca spotkań;
- brak deptaku;
- korki i utrudnienia dojazdu na ul. Kr. Jadwigi/ Sobieskiego oraz Legionów Polskich;
- brak oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin i seniorów;
- brak tras rowerowych;
- brak dworca autobusowego i kolejowego;
- utrudnione poruszanie się przejściem podziemnym dla osób starszych i z niepełnosprawnościami ruchowymi;

2. Co jest do tego potrzebne (infrastruktura, usługi, inne)?

Uczestniczące w debacie grupy osób zaproponowały następujące rozwiązania omawianych problemów:

„Miasto jest źle zagospodarowane. Dobrym pomysłem było zrobienie porządnego deptaku z ulicy 3 maja, oraz stworzenie rynku poprzez wykluczenie ruchu samochodowego w rejonie Palcu Wolności tworząc podziemny tunel z dworcem autobusowym. Przydałoby się również zrobić porządny plac zabaw dla dzieci. Na terytorium DEFUM widzielibyśmy centrum gastronomiczno-rozrywkowe- sala koncertowa oraz dobra kuchnia.”

Mniej wymagającymi propozycjami było utworzenie przejścia podziemnego o łagodnym kącie, bez schodów prowadzącego od Parku Hallera po Pałac Kultury Zagłębia, bądź po samą Fabrykę Pełną Życia.

Na inne problemy w śródmieściu zwrócili uwagę osoby młode: „Spędzamy dużo wolnego czasu w centrum i proponujemy także remonty niektórych budynków, które psują wizerunek śródmieścia. Jesteśmy niezadowoleni ze stanu bloków przy ul. Kościuszki- trzech, gdzie jeden z nich ma neon obrazujący herb Dąbrowy. Proponujemy również unowocześnić wygląd Społem oraz remont budynku byłego Kina ARS. Na Terytorium Fabryki, również widzieliby centrum kulturalno-rozrywkowe. Imprezy tematyczne, na każdy dzień tygodnia, aby każdy był zadowolony oraz otwarcie społecznej galerii sztuki, gdzie zarówno profesjonaliści jak i zwykli mieszkańcy, mogliby pokazać swoje prace.”

ĆWICZENIE 2

Wśród ważnych miejsc wskazanych przez mieszkańców na mapie Dąbrowy Górniczej znalazły się:

- Centrum Handlowe Pogoria;
- Park Hallera;
- ul. 3-go maja (Zaznaczona czerwonym post-item);
- Plac Wolności wraz z przejściem podziemnym i przystankami (Zaznaczona czerwonym post-item);
- Nemo Wodny-Świat (Zaznaczona czerwonym post-item);
- Dworzec kolejowy (Zaznaczona czerwonym post-item);

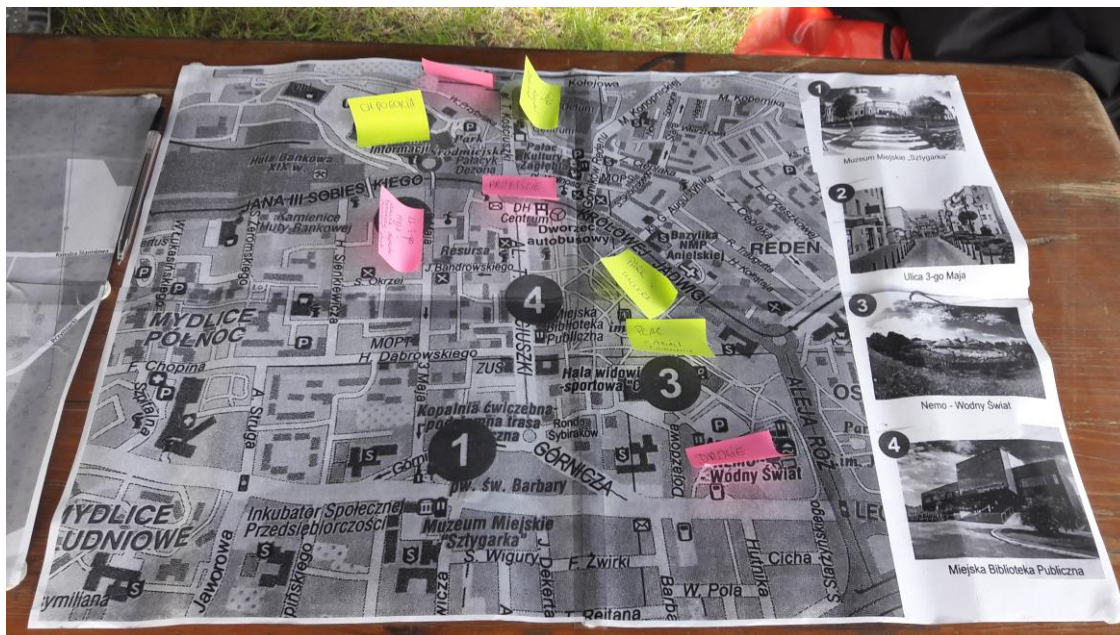
Najważniejsze zmiany jakie zaproponowano:

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- Park Hallera- utworzenie placu zabaw dla psów, rozbudowanie istniejącego placu zabaw dla dzieci.
- ul. 3-go maja- całkowite wyłączenie z ruchu, rozbudowanie zaplecza gastronomicznego ulicy.
- Plac Wolności wraz z przejściem podziemnym i przystankami- przebudowa przejścia podziemnego, tak aby ułatwić dostęp osobom niepełnosprawnym i starszym, budowa dworca autobusowego, punktu przesiadkowego.

- Nemo Wodny-Świat- mieszkańcom Tuczawy nie odpowiada cennik obiektu. Proponują budowę otwartego basenu, z którego korzystanie wiązało by się z symboliczną opłatą, a zimą zamieniałby się w otwarte lodowisko na wzór lodowiska Wollmana w nowojorskim Central Parku.
- Dworzec kolejowy- zdaniem uczestników debaty wizerunek obecnego dworca PKP „straszy” i nie odpowiada powadze centrum jednego z największych miast w Polsce. Proponują przebudowę dworca wraz ze stworzeniem „zielonej poczekalni”- strefy relaksu, mini parku z ławeczkami, stojakami z gazetami i książkami.

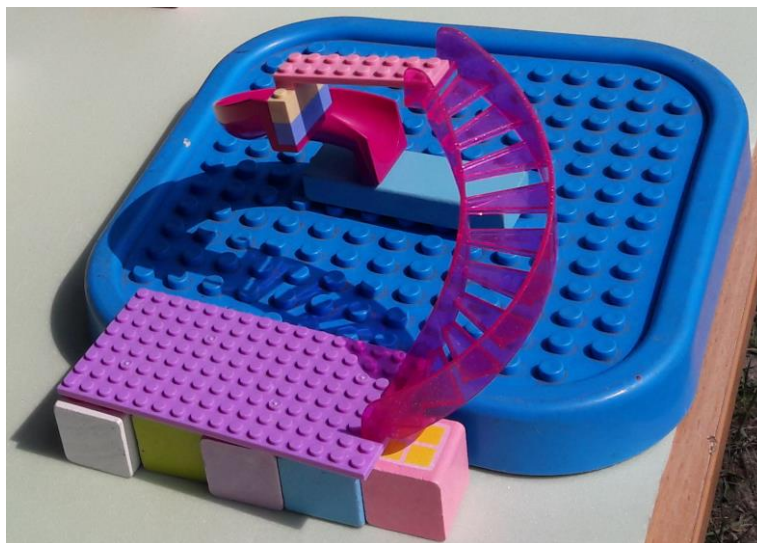
Jako ważne miejsca w swojej dzielnicy mieszkańcy wskazali na mapie:

- Stadion UKS Zagłębiak- jako jedyną atrakcję dla dzieci i młodzieży
- Sklepy ogólnospożywcze
- Budynek OSP Tuczawa- jako miejsce imprez lokalnych i centralny punkt dzielnicy
- ul. Przymiarki jako miejsce spacerów.

Większość uczestników zgłaszała potrzebę rewitalizacji dzielnicy Tuczawa i konsultacji społecznych na temat zagospodarowania i zadbania o tereny zielone Dąbrowy Górniczej.

ĆWICZENIE 3 WARSZTAT PROJEKTOWY

Basen odkryty ze zjeżdżalnią

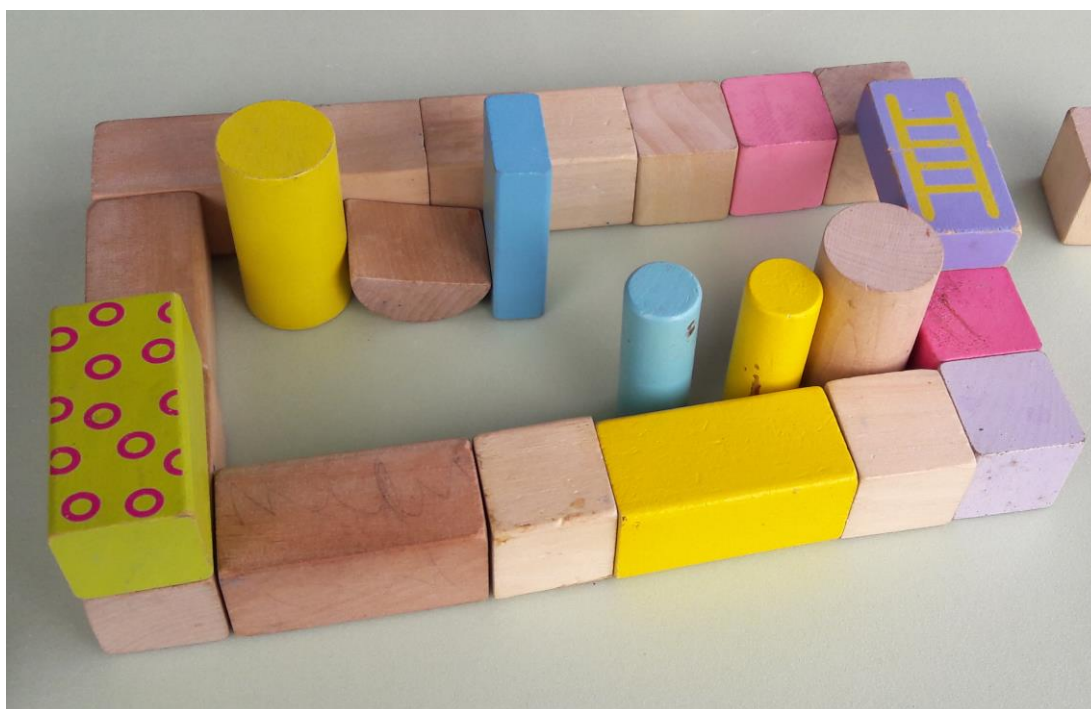

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Basen odkryty to pierwszy obiekt powstały w ramach warsztatu projektowego. Basen jest propozycją ożywienia Parku Hallera i nawiązuje do przeszłości tego miejsca. Pełnić ma funkcję nie tylko sportowo-rozrywkową, ale również miejsca spotkań. Basen powinien być ogólnodostępny, a korzystanie z niego nieodpłatne bądź za symboliczną opłatę. Basen odpowiedzią na niezadowolenie z oferty aquaparku Nemo-Wodny Świat. Proponuje się wykorzystanie tatmejszych zjeżdżalni. W okresie zimowym proponuje się aby basen zamieniał się w lodowisko, a zjeżdżalnie w tory saneczkowe.

Rozbudowa placu zabaw w Parku Hallera

Symbol rozbudowy Placu Zabaw

„Jeździmy z wnukiem czasem do Parku Hallera na plac zabaw. Jest on jednak zbyt mały jak na plac w centrum miasta. Dzieci jest tak dużo, że trudność sprawia nam pilnowanie wnuczka.”

Brakującą funkcję rodzinnej rozrywki uczestnicy warsztatu proponują uzupełnić poprzez rozbudowanie placu zabaw do rozmiarów porównywalnych z placem zabaw w Kazimierzu Górniczym. Otaczające plac skarpy proponują wykorzystać do zrobienia zjeżdżalni. Na placu zabaw w Parku Hallera brakuje im także piaskownicy oraz Skate Parku dla starszych dzieci.

Piaskownica

Dworzec kolejowy

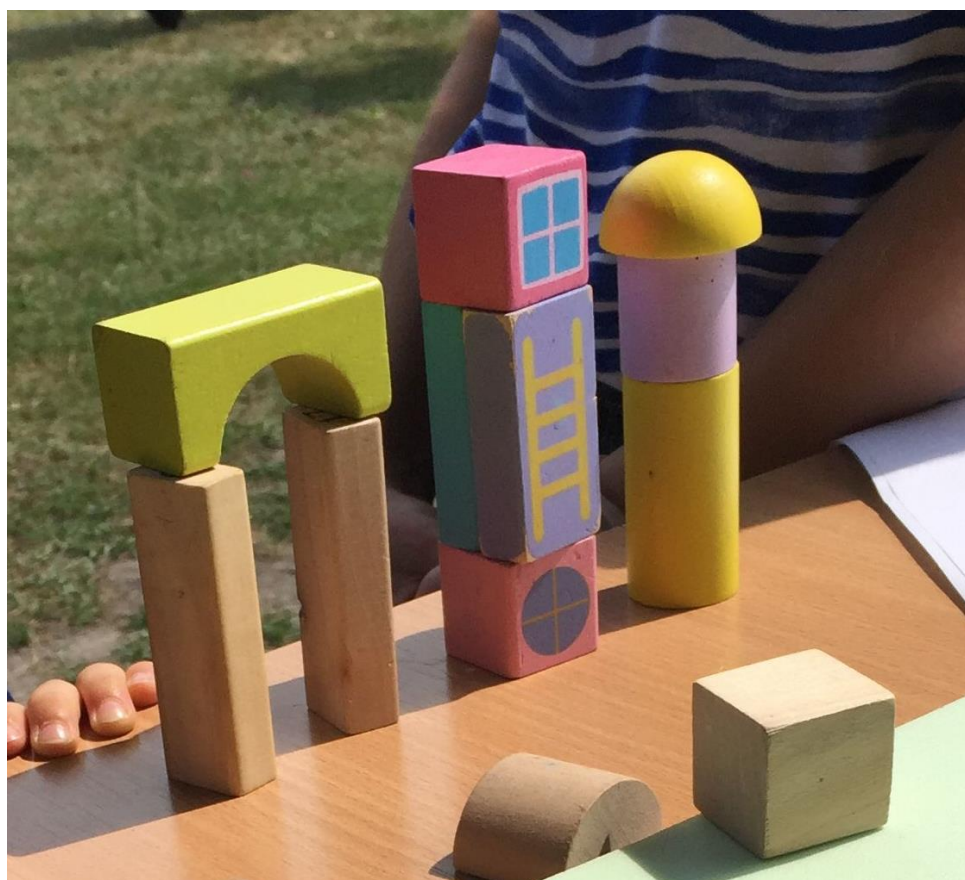
Uczestnicy zaproponowali przebudowę dworca wraz ze stworzeniem „zielonej poczekalni”- strefy relaksu, mini parku z ławeczkami, stojakami z gazetami i książkami oraz zielenią miejską. Pozwoliłoby to na pełnienie przez dworzec funkcji nie tylko komunikacyjnej, ale również rekreacyjno-wypoczynkowej. Uczestnicy warsztatu proponują przestrzenną, niezatłoczoną poczekalnię. W poczekalni powinny znaleźć się wygodne kanapy, kolektury

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020
biletowe z możliwością zakupu biletu wykraczającego poza przewozy regionalne oraz gniazda
USB umożliwiające naładowanie telefonu przed podróżą.

Przestrzena poczekalnia

Ścianki wspinaczkowe

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Propozycją na zagospodarowanie tych pozostałości po obiektach Dąbrowskiej Fabryki Obrabiarek DEFUM, których stan nie rokuje na ponowne zagospodarowanie jest umocnienie ścian nie wymagających rozbiórki i utworzenie unikalnych ścianek wspinaczkowych. Uczestnicy warsztatu podkreślali, że nie wszystkie ścianki powinny być zewnętrzne. „Przydałaby się także ścianka zadaszona- całoroczna”. Wskazują tym samym na potrzebę stworzenia strefy sportowo-rekreacyjnej. Ogólny wniosek jaki można sformułować na temat zagospodarowania i rewitalizacji tego miejsca to pragnienie mieszkańców Dąbrowy Górniczej zachowania charakterystycznej, postindustrialnej architektury tego miejsca. Oczekują, że w tym miejscu dojdzie do unikalnego zderzenia historii z nowoczesnością.

Punkt przesiadkowy, dworzec autobusowy i rynek

Stworzenie rynku poprzez wykluczenie ruchu samochodowego w rejonie Palcu Wolności tworząc podziemny tunel z dworcem autobusowym. Na środku rynku ma powstać fontanna oraz miejsca do siedzenia, kilka punktów gastronomicznych (np. tradycyjna lodziarnia, ciastkarnia). Kolejnym pomysłem jest stworzenie punktu widokowego, z którego byłoby widać dąbrowskie zalewy.

Tradycyjna lodziarnia

Nowy rynek miałby pełnić funkcję miejsca spotkań, reprezentacyjnego centrum miasta z bogatym zapleczem gastronomicznym i oferta kulturalno-rozrywkową.

REKOMENDACJE NA PRZYSZŁOŚĆ

Początkowo uczestników debaty rekrutowano wśród osób siedzących na trybunach. Później uczestników debaty przyciągnęły animacje dla dzieci.

Zamiast zapisywania odpowiedzi uczestników na flipczarcie proponujemy prowadzenie przez moderatorów notatek z dyskusji.

Forma 2-3 godzinnej warsztatu nie jest możliwa do przeprowadzenia podczas dzielnicowej imprezy plenerowej, z tego względu rekomendujemy poszczególne ćwiczenia przeprowadzać punktowo z podchodzącymi grupami osób.

Ze względu na wygodę i czas uczestników proponujemy uwagi na temat obiektów w Śródmieściu zapisywać bezpośrednio na post-itach.

Zamiast styroduru rekomendujemy wykorzystanie klocków drewnianych i lego oraz plasteliny. Pozwala to na pobudzenie wyobraźni uczestników oraz przełamanie wstydu (Uczestnicy nie chcieli budować zabudowań, dopóki nie zaczęły robić tego dzieci. Później włączyli się do tworzenia obiektów pod pretekstem „zabawy z dziećmi”). Mile widziane byłyby również ćwiczenia pomagające przełamać bariery.

Forma konsultacji spodobała się jej uczestnikom.